

УДК 338

**СТАН ТОРГІВЕЛЬНИХ ВІДНОСИН УКРАЇНИ З ДЕЯКИМИ КРАЇНАМИ
ПОСТРАДЯНСЬКОГО ПРОСТОРУ**<http://orcid.org/0000-0001-6014-9999>

Капранова Лариса Григорівна, завідувач кафедри економічної теорії та підприємництва, ДВНЗ «Приазовський державний технічний університет», доцент, к. е. н., kapranova_l_g@pstu.edu, тел.: 098 258 94 47

Larysa Kapranova, Head of the Department of Economic Theory and Entrepreneurship, SHEU «PRIAZOVSKYI STATE TECHNICAL UNIVERSITY», Ph. D., Associate Professor

L. Kapranova. State of trade relations of Ukraine with some countries of the post-Soviet space.

The article attempts to determine the current state of trade relations with some countries of the post-Soviet space. The article is of an overview nature. The article determines that the Russian Federation continues to be one of the most significant trading partners of Ukraine, despite attempts to terminate the agreement from such a partnership. The article states that cooperation with the European Union for Ukraine is an important condition for its integration into the world community, one of the aspects of the success of democratic transformations and the transition to full-fledged market relations, especially now that the EU has become Europe's largest center for economic and political development, an example of completely new relations between states. It is determined that trade and economic cooperation between Ukraine and Latvia is one of the fundamental foundations of bilateral relations. A gradual increase in the foreign trade turnover between Ukraine and Latvia is now forecasted according to the results of 2019 and in the medium term, taking into account the current tendency to increase sectoral interaction based on the results of the 7th meeting of the Ukrainian-Latvian Intergovernmental Commission on Economic, Industrial, Scientific and Technical Cooperation. It is concluded that export-import operations with partners from Russia, despite the tension in relations, occupy a leading position. The second strategic partner of Ukraine, this is Lithuania, I would like to note the positive trends in trade relations, which almost doubled. This trend suggests that Ukraine is still changing the foreign trade vector towards the post-Soviet countries are already members of the European Community.

Капранова Л. Г. Стан торгівельних відносин України з деякими країнами пострадянського простору.

В статті зроблено спробу визначити сучасний стан торгівельних відносин з деякими країнами пострадянського простору. Стаття носить оглядовий характер. В статті визначено, що РФ так і продовжує бути одним з найбільш вагомих торгівельних партнерів України, незважаючи на спроби відказатись від такого партнерства. В статті зазначено, що співпраця з Європейським Союзом є для України важливою умовою її інтеграції в світову спільноту, одним з аспектів успіху демократичних перетворень і переходу до повноцінних ринкових відносин, особливо тепер, коли ЄС став найбільшим центром економічного і політичного розвитку Європи, прикладом абсолютно нових відносин між державами. Визначено, що торговельно-економічне співробітництво між Україною та Латвією є однією з фундаментальних засад двосторонніх відносин. Наразі прогнозується поступове зростання зовнішньоторговельного обігу між Україною та Латвією за результатами 2019 р. та у середньостроковому періоді, враховуючи існуючу тенденцію до нарощування секторальної взаємодії за результатами 7-го засідання Міжурядової українсько-латвійської комісії з питань економічного, промислового і науково-технічного співробітництва. Зроблено висновок, що експортно-імпорتنі операції з партнерами з Росії, незважаючи на напруженість у взаємовідносинах, посідають провідне місце. Другий стратегічний партнер України - це Литва, хочеться відзначити позитивні тенденції в торгівельних відносинах, які збільшилися майже в два рази. Така тенденція говорить про те, що Україна таки змінює зовнішньоторговельний вектор у бік країн пострадянського простору, які вже є членами Європейської спільноти.

Капранова Л. Г. Состояние торговых отношений Украины с некоторыми странами постсоветского пространства.

В статье сделана попытка определить современное состояние торговых отношений с некоторыми странами постсоветского пространства. Статья носит обзорный характер. В статье определено, что РФ так и продолжает быть одним из самых весомых торговых партнеров Украины, несмотря на попытки расторгнуть договор от такого партнерства. В статье указано, что сотрудничество с Европейским Союзом для Украины является важным условием ее интеграции в мировое сообщество, одним из аспектов успеха демократических преобразований и перехода к полноценным рыночным отношениям, особенно теперь, когда ЕС стал крупнейшим центром экономического и политического развития Европы, примером совершенно новых отношений между государствами. Определено, что торгово-экономическое

сотрудничество между Украиной и Латвией является одной из фундаментальных основ двусторонних отношений. Сейчас прогнозируется постепенный рост внешнеторгового оборота между Украиной и Латвией по результатам 2019 г. и в среднесрочной перспективе, учитывая существующую тенденцию к наращиванию секторального взаимодействия по результатам 7-го заседания Межправительственной украинско-латвийской комиссии по экономическому, промышленному и научно-техническому сотрудничеству. Сделан вывод, что экспортно-импортные операции с партнерами из России, несмотря на напряженность во взаимоотношениях, занимают ведущее место. Второй стратегический партнер Украины - это Литва, хочется отметить положительные тенденции в торговых отношениях, которые увеличились почти в два раза. Такая тенденция говорит о том, что Украина таки меняет внешнеторговый вектор в сторону стран постсоветского пространства, котор уже являются членами Европейского сообщества.

Постановка проблеми. Зовнішньоторгівельні відносини займають провідне місце у економічній діяльності країни. З осені 2013 року Україні довелося переглядати зовнішньоторгівельні відносини. Але, чи щось змінилось за цей час? В роботі буде зроблена спроба визначити, чи щось змінилось, чи ми переборолі свою залежність від «великого брата».

Метою статті є визначення стану торгівельних відносин України з деякими країнами пострадянського простору.

Результати дослідження. З моменту здобуття незалежності Україна почала самостійно вирішувати напрями зовнішньоекономічної співпраці. Стратегічними партнерами України у зовнішній торгівлі виступають майже всі країни світу. У числі пріоритетних векторів зовнішньоекономічної політики, урядом України обраний курс на європейську інтеграцію, який вперше був проголошений 3 липня 1993 року в «Основних напрямках зовнішньої політики України». Практичним виконанням цього курсу стало підписання 14 липня 1993 року в Люксембурзі Угоди про партнерство та співробітництво (УПС) між Україною та ЄС.

До недавнього часу основними стратегічними партнерами України були країни Європейського союзу та Росія. Але, чи змінилась ситуація у зв'язку з напруженістю відносин з Російською Федерацією?

Проаналізуємо статистичні данні щодо зовнішньої торгівлі України з ЄС та РФ за 2013 рік.

Рис. 1. Зовнішня торгівля України з ЄС та РФ за 2013 рік

Як видно з рис. 1, у 2013 році в експорті більша частка припадає на країни СНД і в тому числі на РФ. Частка імпорту має трохи протилежне значення, імпорт здебільшого ми здійснюємо з країн ЄС. Але нам потрібно пам'ятати, що на країни СНД припадає 15 країн, а склад ЄС – 28 країн.

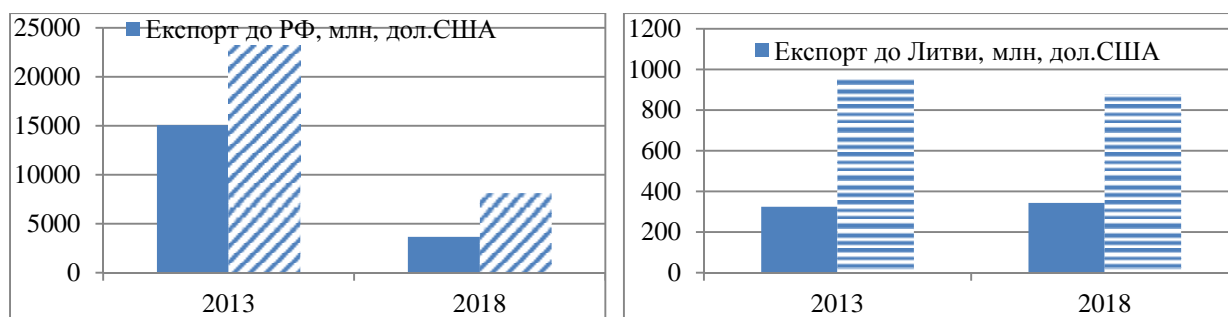

Рис 2. Динаміка зовнішньої торгівлі України з РФ за 2013 та 2018 роки

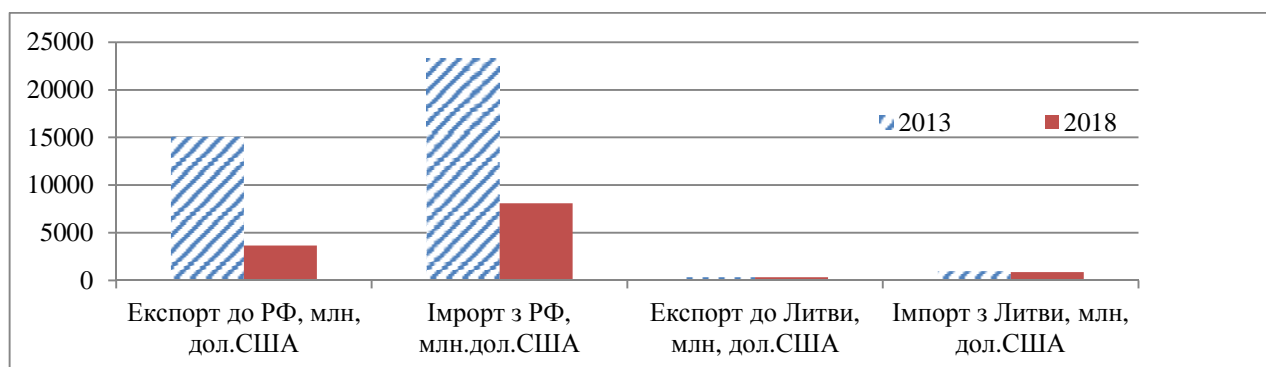

Рис. 3. Динаміка експорту та імпорту у 2013 та 2018 році

Співпраця з Європейським Союзом є для України важливою умовою її інтеграції в світову спільноту, одним з аспектів успіху демократичних перетворень і переходу до повноцінних ринкових відносин, особливо тепер, коли ЄС став найбільшим центром економічного і політичного розвитку Європи, прикладом абсолютно нових відносин між державами. До того ж, ЄС є другим, після країн СНД, найбільшим торговим партнером України. Така ситуація формує актуальність проблеми визначення місця України в торгово-економічному просторі ЄС, прогнозування розвитку її подальшої співпраці з європейськими державами.

Торговельно-економічне співробітництво між Україною та Латвією є однією з фундаментальних засад двосторонніх відносин.

За 2018 рік загальний обсяг зовнішньої торгівлі України за січень-грудень 2018 року склав 104,52 млн. дол. США.

Експорт склав - 342714,83 тис. дол. США, в його структурі переважають: зернові культури - 24299,5659 тис. дол. США, жири та олії тваринного або рослинного походження - 29493,73136 тис. дол. США, залишки і відходи харчової промисловості - 13049,65528 тис. дол. США, палива мінеральні, нафта і продукти її перегонки - 39555,28525 тис. дол. США, деревина і вироби з деревини - 35633,69466 тис. дол. США, чорні метали - 22516,5649 тис. дол. США, реактори ядерні, котли, машини - 16887,97819 тис. дол. США, електричні машини - 17030,29948 тис. дол. США. На долю інших товарних груп приходиться 144248 тис. дол. США. [1]

Імпорт склав - 879 136,2 тис. дол. США, в його структурі переважають: продукти неорганічної хімії - 580 666,4 тис. дол. США, екстракти дубильні - 68 208,1 тис. дол. США, каучук, гума - 49 350,6 тис. дол. США, електричні машини - 35 188,8 тис. дол. США, залізничні локомотиви - 14 346,1 тис. дол. США, літальні апарати - 26 067,7 тис. дол. США,

У першому півріччі 2019 р. загальний обсяг зовнішньоторговельного обігу між країнами склав 272 млн. дол. США (у першому півріччі 2018 р. – 268 млн. дол. США).

За підсумками експортно-імпорتنих операцій упродовж зазначеного періоду, динаміка торговельно-економічних відносин між Україною та Латвією характеризується приростом обсягів взаємної торгівлі у розмірі 1,4%. [1]

Так, загальний експорт товарів та послуг за вказаний період 2019 р. зменшився на 6% до 168 млн. дол. США (2018 р. – 179 млн. дол. США). Імпорт – зріс на 16% до 103 млн. дол. США (2018 р. – 89 млн. дол. США). Сальдо позитивне – 65 млн. дол. США.

Зокрема, обсяг торгівлі товарами збільшився на 4,3% до 226 млн. дол. США (2018 р. – 217 млн. дол. США): експорт зріс на 0,2% до 146 млн. дол. США, імпорт збільшився на 13% до 80 млн. дол. США – сальдо позитивне – 65,5 млн. дол. США. Обсяг торгівлі послугами зменшився на 11% до 46 млн. дол. США (2018 р. – 51,5 млн. дол. США): експорт – 22,8 млн. дол. США (зменшився на 33,9%), імпорт – 23,1 млн. дол. США (зріс на 27,7%) – сальдо негативне – «мінус» 0,2 млн. дол. США.

Станом на липень 2019 р., загальний обсяг прямих інвестицій Латвії в економіці України становить 41,5 млн. дол. США (приріст 1,7% – 0,7 млн. дол. США). Загальний обсяг прямих інвестицій з України в економіку Латвії – 72,1 млн. дол. США (від'ємний приріст становить 0,5% – «мінус» 0,4 млн. дол. США). [1]

Станом на 2019 р., 1241 підприємство з українськими інвестиціями зареєстровано в Латвії. Основні сфери капіталовкладень – фінансова діяльність та нерухомість.

Загальний обсяг зовнішньоторговельного обігу між Україною та Латвією у 2018 р. склав 549,7 млн. дол. США. Упродовж вказаного періоду показник приросту обсягів двосторонньої торгівлі склав 18,5%. Вказаний показник засвідчив значне зростання обсягу двосторонньої експортно-імпоротної діяльності.

У цілому, зазначені показники вказують на позитивні перспективи розвитку взаємної торгівлі. Наразі прогнозується поступове зростання зовнішньоторговельного обігу між Україною та Латвією за результатами 2019 р. та у середньостроковому періоді, враховуючи існуючу тенденцію до нарощування секторальної взаємодії за результатами 7-го засідання Міжурядової українсько-латвійської комісії з питань економічного, промислового і науково-технічного співробітництва (17 травня 2019 р., м. Рига). [1]

Таким чином, можна визначити, що експортно-імпорتنі операції з партнерами з Росії, не зважаючи на напруженість у взаємовідносинах, посідають провідне місце. Другий стратегічний партнер України - це Литва, хочеться відзначити позитивні тенденції в торгівельних відносинах, які збільшилися майже в два рази. Така тенденція говорить про те, що Україна таки змінює зовнішньоторговельний вектор у бік країн пострадянського простору, які вже є членами Європейської спільноти.

Список використаних джерел:

1. Торговельно-економічне співробітництво між Україною та Латвією [Електронний ресурс]. - Режим доступу: <https://latvia.mfa.gov.ua/ua/ukraine-lv/trade>
2. Питання трансформації української зовнішньої торгівлі на сучасному етапі [Електронний ресурс]. - Режим доступу: http://nbuviap.gov.ua/index.php?option=com_content&view=article&id=1763:ukrajinska-zovnishnya-torgivlya-zmina-vektoru-trivae&catid=8&Itemid=350
3. Держкомстат України [Електронний ресурс]. - Режим доступу: <http://www.ukrstat.gov.ua/>

References:

1. "Trade and economic cooperation between Ukraine and Latvia", ["Torgovel'no-ekonomichne spivrobitnyctvo mizh Ukraïnoju ta Latvijeju"], [electronic resource] available at: <https://latvia.mfa.gov.ua/en/ukraine-lv/trade>
2. "Questions transformation of Ukrainian foreign trade nowadays", ["Pytannja transformacii ukrai'ns'koi zovnishn'oi' torgivli na suchasnomu etapi"], [electronic resource] available at: http://nbuviap.gov.ua/index.php?option=com_content&view=article&id=1763:ukrajinska-zovnishnya-torgivlya-zmina-vektoru-trivae&catid=8&Itemid=350
3. "The State Statistics Committee of Ukraine", ["Derzhkomstat Ukraïny"], [electronic resource] available at: <http://www.ukrstat.gov.ua/>

Рецензент: Хаджинова О. В., декан економічного факультету, д. е. н., професор кафедри «Фінанси і банківська справа», ДВНЗ «Приазовський державний технічний університет», м. Маріуполь

Перевірено на плагіат системою:

<https://corp.eu.unicheck.com/similarity/report/f1e7adde03064e6b912429e776fd3ba2>